

Facialar Yazgı Değil İhmalkârlıktır

Şubemiz tarafından tarafından 11 Nisan 2014 tarihinde İzmir'in Çiğli İlçesi'nde özel bir bakımevinde çıkan yangına ilişkin olarak basın açıklaması yapıldı. Açıklamada kamuya açık binalarda can ve mal güvenliği konusunda denetimlerin yapılması, mühendislik ve mimarlık mesleklerinin binalarda proje, uygulama ve işletme aşamalarında eksiksiz olarak yerine getirilmesi gerektiğine dikkat çekildi.

11 Nisan 2014 Cuma gecesi saat 20:00 sıralarında İzmir'in Çiğli İlçesi'nde, 6783 sokak üzerinde bulunan özel bir bakımevinde çıkan yangında 27 yaşlı yurttaşımızdan 2'si hayatını kaybetmiş, dumandan etkilenen 25 kişi ile 2 itfaiye görevlisinin çeşitli hastanelerde tedavi altına alınmıştır. Yangın sonrası yapılan ilk incelemelerde yangının elektrik kontağından çıktığı ve binadaki yangın algılama ve uyarma sistemlerinin çalışmaması nedeniyle yangının büyüdüğü ve ortaya çıkan dumanın etkisiyle iki yurttaşımızın hayatını kaybettiği anlaşılmıştır.

Bilindiği üzere 2009 yılında Bursa Şevket Yılmaz Devlet Hastanesinde meydana gelen yangında 8 yurttaşımız yaşamını yitirmişti. Bugün de yine benzer bir olay sonucunda 2 yurttaşımızı daha kaybettik.

2009 yılındaki olaydan sonra da Elektrik Mühendisleri Odası olarak uyarılarımızı yapmış, sorunun sadece tekil olaylar üzerinde değerlendirilmemesi gerektiğini, olaylara daha bütünsel açıdan yaklaşarak ülkemizde

özellikle kamu güvenliğini ilgilendiren konularda yasa ve yönetmelikler hazırlanırken meslek odalarının görüş ve önerilerinin mutlaka alınması gerektiğinin altını çizmiştik.

Bugün burada asıl sorumlu tutulması gereken; yaşanan felaketlerin önlenmesi için özellikle kamuya açık binaların yapımı ve kullanım ömrü boyunca can güvenliğini içeren unsurlara ilişkin uluslararası normlara uygun bir mevzuat sistemini oluşturmayan, denetim mekanizmalarını sağlamayan ve böylelikle yurttaşlarımızın can güvenliğini hiçe sayan öncelikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve bağlı olduğu kamu idaresidir.

Yangının çıkış nedeninin elektrik kaynaklı oluşu, yangın alarm sisteminin bakımı, onarımı ve işletmesi yaptırılmadığı için çalışmaz durumda olması gibi konular birebir mesleğimizi ve dolayısıyla Odamızı ilgilendirmektedir.

Binalarda yapılan elektrik tesisatlarının sorunsuz ya da en az sorunla çalışabilmesi için proje, uygulama ve işletme aşamalarında;

- Tesislerin uzman elektrik mühendisleri tarafından projelendirilmesi
- Standartlara uygun malzeme seçilmesi
- Tesisatların elektrik mühendisleri tarafından doğru yapılmasının sağlanması
- İlgili kurum ve kuruluşlardaki elektrik mühendislerince denetim yapılması

- Kullanıcının eğitilmesi
- Elektrik mühendisi işletme ve bakım sorumlusu denetiminin sağlanması
- Topraklama tesislerinin düzenli ölçümlerinin yapılması, aykırılıkların giderilmesinin sağlanması

gibi yerine getirilmesi gereken koşullar eksiksiz olarak yürütülemediğinde bu gibi faciaları yaşama olasılığımız artmaktadır. Bu koşulları işler hale getirmenin yöntemi, yönetmeliklerin bu koşulları belirlemiş olması ve işletilmesinin mekanizmalarının kurulmuş olmasıdır.

Ülkemizde yürürlükte olan "Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik" yukarıda belirttiğimiz mühendislik gereklerini hüküm haline getirmediği gibi, mesleğimizi ilgilendiren bazı konularda birçok eksiklik ve aksaklıkları da barındırmaktadır. EMO tarafından bu yönetmeliğin, insanların can güvenliğini tehlikeye atan maddelerine, daha yönetmeliğin hazırlık sürecinde yazılı ve sözlü olarak itirazlarda bulunulmuştur. Özellikle yangın algılama ve uyarma sistemleri kurulumu konusunda sınırlandırmaya gidilmesi ya da bazı binalara ayrıcalık tanınması can güvenliği açısından çok büyük risk olarak görülmüştür.

Bu tür felaketlerin yaşanmaması ve ölümlerin olmaması için gerekli teknik ve idari mevzuatlar düzeltilmeli, mühendislik ve mimarlık mesleklerinin binalarda proje, uygulama ve işletme aşamalarında eksiksiz olarak yerine getirilmesinin mekanizmaları kurulmalıdır.

Özellikle kamuya açık binaların yılda en az bir kez ilgili Belediyeler veya ilgili kamu idareleri tarafından yangın algılama ve uyarma sistemlerinin çalışır durumda olup olmadığının, yönetmelik şartlarını karşılayıp karşılamadığının denetlenmesi veya uzman kuruluşlara denetletmesi gerekmektedir. Ancak bu şekilde binaların yangın güvenliği açısından riskleri tespit edilip gerekli düzeltme faaliyetleri yapılabilir.

Öte yandan yürürlükteki 'Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği'nde elektrik tesisatlarının yapılması ve güvenlik tedbirlerine ilişkin yeterli düzenlemeler bulunmamaktadır. Mevcut yönetmeliğe göre yapılan tesisatlar, teknik ve güvenlik açıdan yetersiz kalmaktadır. EMO tarafından ulusal ve uluslararası

standartlara uygun olarak hazırlanan 'Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği' taslağı 31 Mayıs 2005 tarihinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na gönderilmiştir. Ancak 9 yıl geçmesine rağmen hala yönetmelik yayımlanmamıştır. Bu nedenle, elektrik tesisatlarının uluslararası normlara uygun ve güvenli bir şekilde yapılması sağlanamamaktadır. Ülkemizde yaşanan elektrik kazalarının ve elektrikten kaynaklanan yangınların tekrarlanmaması için yönetmeliğin yenilenerek bir an önce yayımlanması ve tesisatların buna uygun olarak yapılması gereklidir.

Bizler güvenle yaşanabilir binalar için bu gereksinimi yıllardır ortaya koyarken, ilgili bakanlıklar bu konuda gerekli düzenlemeleri yapmak yerine hatırlayacağınız üzere geçtiğimiz yıllarda yapı üretiminde proje mesleki denetiminin ilgili meslek odalarınca yapılmaması yönünde mevzuat değişiklikleri yapmış, ilk ağızdan uygulanması için genelgeler yayımlayarak Belediyelere ve Valiliklere iletmiştir. Kısacası, yıllardır yaptığımız uyarılara kulak verip, proje ve uygulama

denetimlerinin eksiksiz yerine getirilmesinin mekanizmalarını sağlamak bir yana, var olan mekanizmalar dahi bürokratik engel olarak görülüp, iptal edilmeye çalışılmaktadır. Bu haliyle bu gibi felaketlerin tekil sorumlularını aramaya çalışmak aymazlık olur. Sorumlular, denetim mekanizmalarının kurulmasına engel olanlardır, sorumlular var olan denetim mekanizmalarını kaldırmaya çalışırlardır.

Dileğimiz bu ve benzeri olayları henüz yaşanmadan önleyecek, kamu can ve mal güvenliğini sağlayacak tedbirlerin alınmasında ortak bir çalışma kültürünü her türlü kaygı ve beklentilerden arındırarak gerçekleştirme konusunda acil olarak düzenlemelerin yapılmasıdır.

Oda Mesleki Denetim Konusunda Danıştay Kararı

EMO Yapı Elektronik Sistemleri ve Tesisatları Yönetmeliğinin 'Oda mesleki denetim sorumluluğu' maddesine ilişkin açılan dava da Danıştay tarafından lehimize karar verildi.

Meslek odalarının Anayasanın 135. maddesi ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu ile Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Ana Yönetmeliği uyarınca, mesleki uygulamalarda kamu yararını, meslek haklarını ve etiğini korumak, müelliflik haklarını gözetmek, haksız rekabeti önlemek, mesleki sorumlulukları tanımlamak, mesleki denetim yapmak ve mesleki değerlendirmeye esas sicilleri tutmak hususlarında yetki sahibi olduğu açık ise de; Oda

tarafından gerçekleştirilecek mesleki denetimin içeriği serbest çalışan mühendisin hizmet yetkisi ve statüsüne sahip olup olmadığı ve hizmet yapma yetkisini yitirip-yitirmediği hususlarının tespitine ilişkin olup, meslek mensubu tarafından üretilen işin içerik denetimi ni kapsamamaktadır.

Dava konusu Yönetmelik, elektrik-elektronik mühendisliği ve elektrik mühendisliği alanında ayrıca düzenlenmesi öngörülen ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından çıkarılan Elektrik iç

Tesisleri Proje Hazırlama Yönetmeliği ile de teknik detayları saptanmış bulunan bir alanda mesleki faaliyette bulunabilecek mühendislerle ilişkin düzenleme yapmakta olup, Yönetmelik içeriğinde yer alan ve bu haliyle meslek mensubunun Yönetmelik kapsamındaki projeyi yapmakta yetkili olup olmadığı hususu dışında projenin içeriğine ilişkin bir denetim öngörmeyen mesleki denetime ilişkin düzenlemelerde hukuka aykırılık görülmemiştir.